

Područje Schengena

Kao odgovor na izrazito negativan stav Ujedinjenog Kraljevstva prema ukidanju carinskih kontrola, zemlje Beneluxa u kojima je već postojala sloboda kretanja ljudi, predložile su Francuskoj i Njemačkoj da pokušaju zajednički postepeno ukidati granične kontrole između njih. Pet država uključeno je u „Schengensku skupina“, a ime je izabrano prema malom selu u Luksemburgu gdje se sastaju granice Luksemburga, Francuske i Njemačke. Tamo su 14.06.1985. godine ove države potpisale Ugovor o postepenom ukidanju graničnih kontrola na zajedničkim granicama. Kako nisu sve od 12 država članica željele učestvovati u ovom procesu, Schengenska skupina predstavlja prethodnicu, postignuće koje će se kasnije proširiti na ostale partnere.

Ostale članice Unije postepeno su se pridruživale osnivačkoj skupini sljedećim redoslijedom: Italija 27.11.1990., Španjolska i Portugal 25.06.1991., Grčka 06.11.1992., Austrija 28.04.1995., i Švedska, Finska i Danska 19.11.1996. godine. Iako su Norveška i Island države izvan Unije, one su članice Nordijske unije putovnica, pa su ušle u Schengen kao pridružene članice 19.12.1996. godine. Isključeni su ostali samo Ujedinjeno Kraljevstvo i Irska koje i dalje upravljaju kontrolom svojih granica.

Schengenski ugovor omogućava postepeno ukidanje granica između država članica, ali s time da se učinkovitije vrši kontrola i nadzor nad vanjskim granicama. Ovaj Ugovor uspostavlja kratkoročne mjere – pojednostavljuje kontrole unutarnjih granica i koordinira borbu protiv šverca droge i borbu protiv kriminala – i dugoročne mjere – harmonizira zakonodavstvo i regulatorne odredbe vezane uz šverc droge i oružja, suradnju policija i usklađivanje politika koje se odnose na vize.

19.06.1990. godine, potpisana je Konvencija koja primjenjuje Schengenski ugovor. Njen je cilj bio ojačati kontrole na vanjskoj granici, definirati specifične procese za izdavanje jedinstvenih viza, usklađivanje procedura vezanih uz pružanje azila, uspostavljanje Schengenskog sustava informacija i poduzimanje mjera protiv šveca droge.

Početak primjene Schengenskog ugovora koji je planiran za 01.01.1993. godine, suočio se s mnoštvom poteškoća i morao je biti odgođen nekoliko puta. Zatim je novi datum neodgodivo određen – 26.03.1995. godine. Od tada pa sve do danas, ovaj ugovor se postepeno primjenjuje na države potpisnice, te su napravljene odredbe za uključivanje klauzula o ograničenjima određenih zakona. Italija i Grčka pozvale su se na takvu klauzulu kad su imale problema s čuvanjem svojih granica na moru. Slično tome, Francuska je učinila isto tijekom terorističkih napada 1995. godine i čini to i danas kako bi čuvala svoje granice s Belgijom i Luksemburgom, a zbog šverca droge koji kreće iz Nizozemske.

Zakonodavstvo vezano uz Schengensku zonu dio je pravnih stubova Europske zajednice uspostavljeno Ugovorom iz Amsterdama, 02.10.1997. godine, ali se ono ne odnosi na Ujedinjeno Kraljevstvo i Irsku koje su u ovom slučaju primjenile krnju primjenu zakona.